

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cerimonien Vande Heylighe Roomsche Kercke Raeckende De Processien, De Pelgrimagien, Het Vvy-Water Ende Begravenisse

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1669

Aen-Spraecke Tot Alle Anders-Ghesinde.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34094

AEN-SPRAECKE
TOT ALLE
ANDERS-GHESINDE.

Bemide Vrienden: Ick en hebbe dit teghentwooz-
digh Tractaet niet willen sluyten / vooz al eer
ick u l. met een broederlijck gheinoet / ende in alle
opzichtschap soude aenspreken: Ick bidde u l. dooz
de Mede des Heeren/dat ghy een wepnigh van kant
wilt stellen alle bitterheydt des gheinoets / ende
partijdigheydt / ende by u selven eens rijpelyck o-
verleggen / wat u l. van uwe leeraeren deurgaeng
wer inghedrukt in andere materien / de wise sy
u alle wijs maecken / dat sy begeren in eene ma-
terie / die vooz ong soo klaer leyt als den middagh/
namelijck raeckende de Pelgrimagien, soo ghy boven
hoort sien. Durben sy/ ende in haere schriften opent-
lijck stellen/ende mondelyng verkondighen/dat de
vnde Christenen haere pelgrimagien hebben ghe-
maect / niet uyt besondere devotie, ende sonder bysondere
belofsen, ende dat sy eerst opghetamen zijn ten tijde
van Constantinus de Groote, daer nocht ang soo men-
te onde ende treffelijcke Out-baders / gelyck ghy
oben nu ghesien hebt / gantschelijck contrarte ghe-
spogghen: denckt wat sy u l. moeten leeren ende
wijs maecken in andere dinghen/die mischten soo
klaer niet en ligghen: ofte wel/ soo uwe Leeraeren
het houden met de vooznoemde heylighe Out-ba-
ders / ende u toe-stemmen dat het waerachtigh is
al het gheue dat sy (aengaende alle de Cerimonien/
vande welcke in dit Tractaet / ende mijne andere
Coeraten vande Missen, ende eeren der Reliquien, wort
zich handelt) beschryben / ende verhaelen; soo
vraaght haer dan / om wat reden dat sy alle die
vnde ghevochten vande eerste Kercke (die sy self
segghen rechtstaenigh gheweest te zijn) hebben
vertwooz-

100 Aenspraecke tot de Nieuw-ghesinde,
berwoopen / ende af-gebroken ?

Segghen sy / dat sy oir ghebaen hebben / om dat
die voorszeyde ghewoonten / ofte sryben teghen
Schriftuere / ofte wel niet die niet ober een en ho-
men : Voor eerst, ghy kont u teghen haer hehelsen
met alle de Schriftuer-plaetsen die sijn in dien eynde
van elck in 't bysonder hebbe voorsz-ghesiet.

Ten tweeden: Wie sal konten gheloooben / oft
redelyck spreken / konnen aen-nemen / dat alle
Oud-vaders / oock vande eerste 400. jaeren / alle
kercke oprecht ende rechtsinnigh was / niet beten
of ten minsten / soo wel niet ghemeren en hebben
wat teghen Schriftuere was / oft voorsz-als nare
ghentvoorz-alsche Leeraren / oft ghy self: Verhoben
dat het niet sarmen en sner / te seggen / dat de ker-
ke Christi vande eerste 400. jaeren / soude oprecht
weest sijn / ende dat sy nochtans in haeren herten
uytwendighen handel (den welken een vande vrom-
paelsse deelen der kercke is *Hebr. 13. v. 7.*) soude
doelt hebben / ende ghescreuen teghen Schriftuer.

Segghen sy / dat sy dit al te wael hebben af-
broken / om dat het Superstie is: waerghy haer
dat het superstie kan wesen / 't ghene de waer-
de rechtsinnighe kercke heeft ghehouden voorsz-
ende voorsz-Godis-dienstigheyt: Waerghy hoe de
de kercke / te weten vande eerste 400. jaeren / kan
soo vol van superstien gheweest sijn / ende die
reghenstaende / oprecht / en rechtsinnigh: ten is
ghenoegh / te segghen / dit / of dat is Superstie: dat sy
u eerst te bozen leeren wat Superstie is: segghen sy
dat het al voorsz-Superstie ghehouden moet worden
't ghene blyuen het woordt oft bevel Godes
ghene wederom in die Schriftuer-plaetsen by de
handt / ende todat dat dese hoven-ghemelde cere-
nien niet en sijn blyuen het Woordt Godes: doch
sy willen honden staen / dat Godt niet sulcx ghe-
ben en heeft / en oversulcx dat sy daerom super-
sijn / waerghy dan / hoe het komt dat het byten
den Sondaggh in de plaetse vanden Sabbodh
haer gheene superstie en is / hoe het Doopen

inderen in volle ghrinepnte/ende niet in de hupfen/
gheene superstittie en is / hoe het ontfanghen van't
Nachtmael maer vier mael s' Jaers gheene super-
stittie en is / er aengesien niet van al oft / van Godt
geboden en is. Hoe sy haer keeren / of wonden / sy
willen u / indien ghy maer u bestant wile te
verck stellen / inder ewigheyt niet kunnen bewij-
sen dat alle die oude Ceremonien vande eerste Kert-
le / die nu ter tijdt noch ghebruyekt worden inde
Roomsche Kercke / superstittie sijn.

Doch segghen sy / dat sy die af-ghebruyken hebben/
er oorsackien van de misbruycken die daer mede
soo sy segghen) allenshengs ghemenghelt warden:
Wel woort met den H. Gubt. Dader Hieronymus, Epist.
ad Rom. De schult van weynighe, en kan gheenen hin-
der doen, aen de heele Religie.

Ten tweeden, datmen de misbruycken wegh neemt/
ende dat het ghebruyck blyve / volghens den groot-
teghel vande Gheleerde.

Somma, alle de Ceremonien / die sck tot noch toe in
kerckelike kleyne tractaetsengs hebbe upt-gheghe-
ven / komen ober een met de H. Schryftuer / ende sa-
men met die van de waere / ende rechtsinnige Kere-
cke / ghelijckmen upt de Out-baders van die tijden
verpuren kan. Ergo soo en sijn sy ten eersten gheene
superstittie, ergo / ten tweeden soo is de Roomsche Kere-
cke s-aengaende noch de waere / ende rechtsinnige
kercke / ergo / ten derden, soo is onse Weder partije
niet af-ghetwcken van de waere Kercke / aenghe-
ken dat sy dit altemaal booz superstittie hout / ende
vermerpt.

Wel aen / Beminde Vrienden, Hoe lanck sult ghy kreupel
sijn op twee zijden? soo de Heere uwen Godt is, volght hem
nae, ende soo het Baal is, volght hem nae. 3. of 1. Reg. Cap.
17. v. 11. Volght de Roomsche Catholycke Kercke in
diesem sy waerachtigh is / ofte soo de uwe waerach-
tighe / volght se / maer 't en kan de waerachtighe
kercke niet wesen / die de waerachtighe Kercke ver-
werpt / ende een van haere booznaemste deelen hout
booz superstittie / dat doet uwe hedendaeghsche Kere-
cke

